

bringe for Statskassen nye Laanemidler for et saa stort Beløb som 60 Mill. Kr. Paa den anden Side har det sine Vanskeligheder at gaa til det rene Obligationslaan. Da vi laante forrige Gang, laante vi til 4 pCt.s Typen ved Lov af 2. November 1914, og jeg tror, man fra alle Sider vil anerkende det heldige i, at man ikke behøvede at overskride denne Type, men man vil da vist ogsaa være enig om, at det vilde have været vanskeligt, om ikke umuligt, nu at fastholde denne. Man vilde være blevet nødt til at gaa til en 4½ pCt.s Type, ja, maaske snarere til en 5 pCt.s Type. Før det første forlod man altsaa den Type, man tidligere havde haft og søgt at holde paa — man var allerede gaaet fra 3½ pCt.s Typen til 4 pCt.s Typen —, og man var da, som sagt, enig om, at saa længe man kunde blive ved den lavere Type, des bedre var det. Men dernæst er der et andet Hensyn, som kan gøres gældende, og som er blevet gjort gældende af Regeringen, nemlig at ved Udstedelsen af nye Statsobligationer til 4½ eller 5 pCt. vilde man komme til at øve et Tryk paa de nugældende Statsobligationer og ikke mindst paa Kreditforeningsobligationerne. Allerede disse sidstes Kurs er nu ikke høj, og man kunde vente, at ved Udstedelsen af Statsobligationer til et saa stort Beløb til en højere Rente end 4 pCt. vilde deres Kurs trykkes. Af disse Hensyn har Regeringen altsaa ment det rigtigst at gaa til denne Mellemting: Udstedelse af Statsgældsbeviser, der skal galde i 10 Aar og forfalde til Pari. De skal altsaa ikke amortiseres i denne Tid, men alle 60 Millioner forfalder til Pari den 1. August 1925. Lovforslagets Tekst gaar nemlig ud paa, at Indbetalingen af alle 60 Millioner kan kræves den 1. August 1915. Overenskomsten med Bankerne forligger disse til at indbetale Staten Beløbet, saa at Staten ikke direkte udbyder Statsgældsbeviserne, men de udbydes til offentlig Tegning af Bankerne. Og naar der herfor ydes Bankerne en Godtgørelse af 1 pCt., maa jeg finde dette baade rimeligt og forsvarligt for Statskassen. Staten har en Fordel, at den er sikker paa, at Pengene kommer ind i dens Kasse. Som jeg sagde det tidligere, da vi talte om Statsbeviserne, anser jeg det for en næsten uafviselig Fordring fra Statens Side, at den maa være sikker paa ikke at løbe den Risiko — hvis en saadan kan tænkes —, at Pengene ikke kommer ind, naar den har Brug for dem. Paa den anden Side anser jeg selve denne Laaneform: Ud-

stedelse af Statsgældsbeviser, der løber i 10 Aar, som saa gunstig ogsaa for Laaniverne, at man tør haabe og vente, at Laanet nemt vil finde Afsætning, saa at baade smaa og store Kapitalister vil anbringe deres Penge i det gode og sikre Papir, som et saadant Gældsbevis er, der yder 5 pCt. Rente, og som man er vis paa forfalder om 10 Aar. Jeg tror, der er Rimelighed for, at det Udbud, der vil komme henvend. 1. August, vil finde et villigt Publikum, thi naturligvis er Staten i og for sig interesseret i, at det ikke bliver Bankerne, der kommer til at ligge med disse Papirer, men at de virkelig kommer ud i Publikum. Der vil derfor blive udstedt Beviser lige ned til en Størrelse af 100 Kr., saa at ikke alene den mindre Kapitalist, men ogsaa den blot sparsommelige Mand her kan anbringe, hvad han har opsparet.

Amortisation er der som sagt ikke Tale om, kun om en Rente, som altsaa vil blive 3 Mill. Kr. om Aaret. Om Spørgsmaalet, hvorledes Staten skal skaffe den Indtægt, som Udgiften til Renten vil medføre — om det skal ske ved nye Skattepaalæg eller hvorledes —, skal jeg ikke udtale mig nu, jeg anser en Forhandling herom for Tiden for manglende alt sikkert Grundlag. Hvorledes vore finansielle og økonomiske Forhold vil stille sig i den kommende Tid, ved jeg ikke noget om, men jeg anser det for umuligt nu at tage en Forhandling op om dette Spørgsmaal. Da vi optog det forrige Statslaan, lagde vi i stor Udstrækning Beslag paa de direkte Skatter til Afdragsydelse og Renter af de 60 Millioner, som da optoges. Vi lagde dertil Beslag baade paa Arveafgiften og Formue- og Indkomstskatten — det var ikke efter mit Ønske, at ogsaa Indkomstskatten inddroges, jeg mener, at det ikke var klogt at inddrage den i det Forslag, der da forelaa til nye Skatter, men det er jo sket — og dette vil gøre det vanskeligt, hvis man atter vilde, hvad jeg ikke tror, man kunde, for Tiden henvende sig til den direkte Beskatning for at skaffe en saadan Renteindtægt. Men i hvert Fald, hvorledes det nu end er, mener jeg, at det er umuligt i dette Øjeblik at tage en Forhandling op derom med Udsigt til et fornuftigt Resultat. Dette maa vi vente med, til man ser Nutid og Fremtid klarere, end man kan gøre det i dette Øjeblik, og til man ser, om det, hvad man kan haabe, nu er sidste Gang, Staten skal tilvejebringe Indtægt for Statskassen ved Laan, eller om en vedvarende Krigstilstand i Europa,